

{ אז נדברו }

פרשת וירא תשע"ט | גליון מספר: 394 | לסדר: "ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום..."

להצטרפות לרשימת התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ברכת מזל טוב חמה ולבבית
לידידנו המסור הרב

ר' יהודה קורם הי"ו

המקדיש רבות מזמנו הוא ובני ביתו
לזיכוי הרבים בכל הקשור לגיליון
זה, לרגל הולדת בנו שלמה נ"י
יתן ה' ויזכו לגדלו לתורה ולחופה
ולמעשים טובים מתוך בריאות
שמחה והרווחה
ורוב נחת יהודית אמן.
ניתן לקנות בביתם כרכים בודדים
מספר וימאן.

ברכת מזל טוב חמה ולבבית
לידידנו המסור הרב

ר' חיים טל הי"ו

המקדיש רבות מזמנו הוא ובני ביתו
לזיכוי הרבים בכל הקשור לגיליון
זה, לרגל הולדת בנו נ"י
יתן ה' ויזכו הוריו לגדלו לתורה
ולחופה ולמעשים טובים מתוך
בריאות שמחה והרווחה
ורוב נחת יהודית אמן!!

ניתן להשיג עלונים יחידים מידי שבוע
בבני ברק ברחוב חזון איש 34 (פינת
דסלר מ' דרייפוס) - 0527117271

ובביתר עילית רחוב החוזה מלובלץ
19/3

להשתתפות בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957
בנק דיסקונט
סניף 106

באשראי:
"נדרים פלוס"
- "קהילות"

בטלפון:
(מענה ממוחשב)

0799-654321

תודה מראש!!!

ויהי ביום השלישי (הבע"ט) בהיותם כואבים... מי כואבים???

פרשת וירא היא פרשת החסד!!! מיד בתחילת הפרשה התורה מרחיבה במידת החסד של אברהם אבינו. ואולי כאן ההזדמנות לשאול אחת ולתמיד את השאלה... שאותי מאוד מטרידה

מה ההבדל בין בעל חסד----לפראייער???

יש בעל חסד!!! ויש פראייער!!! כשמישהו מבקש ממני טובה ואני עושה... מתי זה נקרא שאני בעל חסד?? ומתי אני סתם פראייער?? אז ככה: יש הרבה כאלו שכששאלתי אותם את השאלה הזו הם כעסו עלי... איך אתה מדבר... פראייער זה לא מילה יהודית!!!! אצל יהודי אין פראייער!!! אצל יהודים יש רק גמילות חסדים!!! בהתחלה הייתי חוזר ב... הייתי מתחרט שהעזתי לשאול... עד שיום אחד קלטתי... שכל אלו שטוענים שאצל יהודי אין כזה דבר פראייער... המכנה המשותף בהם שככל הנראה הם אף פעם לא היו פראייערים... (מדובר באנשים בריאים בנפשם שיש להם את הגבולות הנורמליים שהם לא נתנו לאף אחד להעמיד אותם לקיר של הפראייעריות...) אבל אני (ועוד כמה כמוני...) היינו פראייערים... ובמשך שנים הייתי פראייער... ואסור!!!! אסור להיות פראייער!!!! צריך להיות רק בעל חסד ולא חלילה פראייער.

כעת לא נותר לנו אלא לברר: מה נקרא בעל חסד... וממתי זה כבר פראייער???

לצורך העניין אני אתן דוגמא קיצונית מניסיוני האישי לפראייער במיטבו... כשהייתי בחור משיעור א' בישיבה גדולה... הייתי צנום כזה עם צעיף והרבה ממחטות... ויום אחד קורא לי בחור מדושן עונג מהקיבוץ ואומר לי: תעשה מצוה... יש עכשיו מבצע ב"ש..." שש שישיות של ארסי במחיר מבצע... תעשה חסד... לך תקנה לי... אבל לא סתם!!! הוא הוסיף!!! אם תעשה לי את זה אתה תהיה כמו רבקה בשעתה... שהלכה בזריזות והשקתה את כל הגמלים של אליעזר... ואני כמו פראייער!!! רצתי לרשת יש וקניתי לו שש שישיות של ארסי בכמה נאגלות... זה היה כבד מאוד... היה לי קשה מאוד... אתה מסכים איתי שזה לא תקיין?? אתה מסכים איתי שבמקרה הזה הייתי פראייער?? נו... אז מה נעשה עם רבקה שהיא הרי עשתה חסד? בקיצור: מתי זה חסד ומתי זה פראייער??

התשובה בעמוד האחרון של הגליון.

אבל תסלח לי שאני מעביר נושא... אבל זה פשוט עומד לי על הלשון... אם כבר מדברים על פראייער... ובדיוק אנחנו נמצאים בערב בחירות... אז תרשה לי במאמר המוסגר... הגמ' במכות (יא) מביאה פתגם על פראייערים!!!! הגמ' אומרת שכל בן אדם שרצו לנצל אותו ו... והוא לא היה פראייער... אז הוא היה אומר את הפתגם בזה הלשון:

"התם אמרי: שכם נסיב ומנבאי גזיר" מפרש רש"י במקום: "שכם בן חמור לקח את דינה בת יעקב וההנאה שלו, וקאר בני העיר מלו והלעטערו, מנבאי שם איש מנני העיר" בקיצור: תושבי העיר של שכם בן חמור נרשמו בספר השיאים לסמל ודוגמא לפראייעריות במיטבה!!! ולמה?? כי תחשוב מה שקרה שם... היה שם איזה חמור שהוא היה ראש העיר... ולבן שלו יש ציפרים בראש ועשה מה שמתחשק לו... ובשביל שהוא יוכל לעשות מה שרוצה כולם הלכו כמו פראייערים למול את עצמם!!!

תחשוב מה שזה: עיר שלימה!!! באמצע החיים... עעל הבוקר... עוברים ניתוח כואב לחינם... סובלים... כואבים... והכל בשביל מה?? בשביל איזה הבן של ראש העיר... שהיות והוא רוצה לחגוג ולעשות ככל העולה על רוחו... אז כולנו רוקדים לפי החליל שלו... והולכים ומזים מדמינו וכואבים במשך שלושה ימים... העיקר שהוא יוכל להמשיך להשתולל ולעשות מה שהוא רוצה...

איזה פראייערים!!!! רבונו של עולם!!!! איזה פראייערים!!!!

והאמת היא שכל פעם כשאני מגיע לפרשת וישלח ואני חושב על תושבי העיר הזו. אני מתפוצץ... אני לא מצליח להבין אותם... איך הסתכל היום ימינה ושאלה... זהו... אני כבר לא שואל את השאלה הזו...

הנה!!!! זה בדיוק מה שקורה היום... יש כמה אנשים שרוצים להיבחר למועצה או לראשות העיר... אותם אני מבין... הם באמת רוצים לרקוד כל הדרך לכסא... אבל אנחנו?? אנחנו הרי לא נרויח מזה כלום... בינינו... הרי שקל אתה לא תראה מזה... ובכל זאת אנחנו מוכנים להקריב את כל הרוחניות שלנו... לדבר לשון הרע ורכילות... אנחנו מוכנים לסכן את העולם הבא שלנו ולדבר על גדולי ישראל כאילו הם חברים שלנו... הההההכל אנחנו מוכנים לעשות... בשביל מה?? בשביל שהוא ירקוד כל הדרך לראשות העיר... אנחנו מוכנים להיכשל בלשון הרע ורכילות... אנחנו מוכנים בשביל זה לדבר סרה על גדולי ישראל ולסכן את העולם הבא שלנו... והכל בשביל מה?? בשביל מי?? רבש"ע: "שכם נסיב ומנבאי גזיר"?? אנחנו עד כדי כך פראייערים?? מה... אנחנו גרים בשכם?? שמישהו רוצה להרויח משהו... וכולנו רוקדים סביב החליל שלו... יהודים יקרים: ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים!!!! ביום השלישי הבא עלינו לטובה יהיו כואבים!! מי יהיו הכואבים?? כל הפראייערים!! אבל אם אתה לא פראייער... אתה תעשה מה שהרבנים שלך אומרים... ותוך חמש דקות תסיים את הסיפור... אני עשיתי את שלי... מה שיהיה... ירחם המרחם... לא כואב לי... לא מעניין אותי... לא לוקח ללב... כן... יש יום לאחרי הבחירות!!! מה שיהיה ומה שלא יהיה... השמש תמשיך לזרוח והקב"ה לא יעזוב את מי שנשען עליו...

הקב"ה לא צריך שתי עקידות יצחק.. מספיק לו גם עקידה אחת.

בסוף פרשת השבוע אנחנו קוראים את הפסוקים המרטיטים של פרשת העקידה...

והשאלה הנשאלת והזעקת: באמת אין אברהם היה מסוגל לעקוד את יצחק בנו???

נעזוב כעת את רחמי האב על בנו וכו' וכו'... אני מתמקד כעת מהזוית של האחריות!! סו"ס הרי לאברהם אבינו היה באמת אחריות להקים את העם הנבחר... והקב"ה הרי הבטיח לו שהוא באמת יזכה להקים את העם הנבחר שיביא את התיקון השלם... ואברהם אבינו עמל על זה כל ימי חייו... ו... והנה פתאום הקב"ה כביכול חוזר בו מכל התכנית ומבקש מאברהם אבינו לשבור את הכלים ולבטל את הכל... אז אין אברהם אבינו לא ניסה להציל... לא ניסה להתפלל?? הרי אפילו את סדום אברהם אבינו ניסה להציל... אז כל התיקון השלם לא שווה תפילה?? לא שווה איזה זעקה לקב"ה...! אנה תבטל את רוע הגזירה ותשאיר לי את יצחק... ולו רק בשביל להעמיד את כרם ישראל???

אתה יודע מה התשובה?? תשובה עמוקה מאוד!!!!

אברהם אבינו האמין בעצמו!!! אברהם ידע טוב מאוד מה ההשלכות של העקידה... הוא ידע שברגע שיצחק נפטר הרי הוא קובר את כל התיקון השלם... הוא קובר את כל העתיד של כנסת ישראל... הוא ידע בודאות שאם אני כעת שומע בקול ה' ואני שוחט את יצחק... אין מתן תורה... אין בית המקדש... אין עם הנבחר... ואין כלום... **נו... אז מה הדבר היחיד שכן נשאר??** ששמעתי בקול ה' ושחטתי את יצחק!!! אברהם אבינו האמין בשליחות שלו!! והוא האמין באמונה שלימה שאם אני כעת אעשה את רצון ה' הנקודתי הזה ולא אתחכם!!! הרי המעשה **האחד ויחיד הזה** של עקידת יצחק חשוב אצל הקב"ה יותר מכל כלל ישראל... יותר מכל התורה כולה... יותר מבית המקדש... **וממילא זה ריווחי!!!** שווה לשלם ולהפסיד את כככל התיקון השלם בשביל עקידת יצחק אחת!!! הבנת מה אמרתי?? **אני חוזר ומחדד את הדברים:** אברהם אבינו עומד כעת בפרשת דרכים... שתי אופציות לפניו... מצד אחד עומד לפניו גורל של שתי אלפים תורה ובית המקדש וכל הנביאים והתנאים והאמוראים... ומצד שני עומדת לפניו עקידת יצחק אחת ויחידה... וכעת צריך לבחור: מה יותר ריווחי לקב"ה?? מה יעשה יותר קורת רוח לקב"ה? האם עקידת יצחק חד פעמית שיצחק יוקרב ע"ג המזבח וזהו!!!! או אלפי שנה של קיום תורה ומצוות של כל כלל ישראל.

אברהם בוחן את שתי האופציות... ובסופו של דבר הוא מחליט: אם כעת ה' רוצה ממני עקידת יצחק!!! ואם זו השליחות שלי כרגע!! אז עקידת יצחק החד פעמית הזו שווה יותר לקב"ה... ריווחית יותר לקב"ה... יותר מכככל כלל ישראל על כל המצוות והמע"ט שיעשה כל אלפי שנים... ואברהם אבינו צדק!!! באמת עקידת יצחק הייתה יותר חשובה מכל כלל ישראל!!! והראיה: שאם הוא לא היה עומד בעקידת יצחק... הרי לא היה לנו כלל ישראל....

עכשיו: אני שואל אותך: לפי זה!!! מה חסר לי ולך בשביל להיות אברהם אבינו???

חסר לנו יראת שמים? לא... לא זו הנקודה... מה שבעיקר בעיקר חסר לנו!!! זה **האמונה בכח שלי!!!** האמונה בשליחות הפרטית והנקודתית שלי!!! **בחור מתמודד יקר:** אם היית עומד מול התמודדות קשה... והיית מבין ומפנים!!!! שבעקידת יצחק הזו... אתה חשוב וריווחי לקב"ה כמו כל כלל ישראל וכל השית אלפי שנים... אתה מסכים איתי שהיית מתגבר בכל עוז ותעצמות... נו... אז אם קרה חלילה שלא התגברת... אז מה היה חסר לך?? היה חסר לך אמונה בקב"ה?? לא!!! **היה חסר לך באמונה בעצמך!!!** לא מספיק האמנת כמה מעשה אחד שלך משחק אצל הקב"ה!!! **אז זהו!!! הגיע הזמן שתפנים ותקלוט:** אתה לא יודע על איזה חבית נפץ אתה יושב!!!! כשהקב"ה פונה אליך ברגעים מאוד מאוד קשים... ואומר לך: קח נא את בנך... את יחידך... את הפיתוי הזה שכ"כ כ"כ קשה לך להיפרד ממנו... והעלהו שם לעולה!!!! והרי מצידך היית רוצה להתגבר... אבל בינינו... מה אתה חושב לעצמך... נו... אז אני אתגבר... נו... מה יצא לקב"ה מזה?? אז הקב"ה הרויח ממני עוד עבירה אחת פחות... עוד כמה קילו אפר יצחק שצבור מע"ג המזבח... נו... באמת...?? חבל אבא שבשמים... חבל לבנות עלי... הרי אתה יתברך בלאו הכי לא תראה ממני יותר מידי הרבה נחת... כי גם אם אני אתגבר זה הרי יהיה חד פעמי... אז חבל... אני לא ריווחי... אז חבל... עדיף בורא עולם שתסתכל ותרווה נחת מהבחורים הטובים האלו שהם תמיד מתגברים על יצרם ותמיד קמים לתפילות ועושים את רצונך...

כן בחור יקר!!! גם כשאברהם אבינו עקד את יצחק בנו... **גם שם זה היה חד פעמי!!!** אברהם אבינו ידע שברגע שהוא מקריב את יצחק בנו... זהו... הוא סיים... אין לו כבר יותר מה להקריב... היה לו רק בן אחד בלבד... וברגע שהוא הקריב אותו הוא סיים... אברהם אבינו היה יכול לעשות שיקול כלכלי לרש"ע ולהגיד לו: חבל רבש"ע... אם אתה כ"כ רוצה שאני אקריב את הצאצאים שלי לעולה... אז אולי תחכה כמה שנים... ויצחק יתחתן ויהיה לו בנים ונכדים ונינים... ואז ניקח את כל כלל ישראל ביחד... ואת כולם אנחנו נקריב ביחד ע"ג המזבח... לא חבל להקריב רק אחד... אפשר להמתין ולגדל ממנו עדרים של קרבנות עולה של מוסרי נפש... אז זהו שלא!!! אברהם אבינו ידע להעריך מעשה עקדה אחד!! אברהם אבינו ידע שאצל הקב"ה עבודת ה' לא נמדדת לפי קילו!!! אלא לפי שליחות!!!

ואם הקב"ה כעת מזמין ממני עקידת יצחק אחת ויחידה... אז כאן מתחיל וכאן נגמר הכל... ואתה יודע למה?? מסיבה פשוטה: היה מספיק אדם ראשון אחד בלבד שעשה חטא עץ הדעת אחד בלבד שזהו... זה הביא את כל הקלקול ואת כל המוות והרע לעולם...

וממילא כמו שלקלקל היה מספיק אדם אחד שעשה מעשה קלקול אחד... אז אברהם עשה חשבון: שבאותה מידה מספיק אדם אחד בלבד!! שיעשה מעשה מצוה אחד ויביא את התיקון לעולם!! ולכן!!! אצל אברהם אבינו אין בעבודת ה' שיקולים מסחריים של כמויות... כי אברהם אבינו לא צריך שתי מעשים בשביל לתקן את העולם... מספיק לו מעשה אחד של תיקון שהוא אומר הנני והוא כבר מתקן את חטא האחד ויחיד של אדם הראשון... ובאמת זה מה שקרה... הוא הקריב יצחק אחד בלבד וזה הספיק לתקן את העולם!!! לא היה צריך יותר מזה... וגם אתה בחור יקר... תלמד מאברהם אבינו... אל תעשה חשבונות מסחריים לרש"ע... אל תשלח את הקב"ה לבחורים יותר ריווחיים ממך... כי הקב"ה רוצה אותך... והמעשה האחד והיחיד שלך חשוב אצלו לאין ערוך... העקידת יצחק האחת והיחידה שלך יכולה להכריע את כל העולם כולו לכף זכות... אנא... תשמור את המידע הזה לעת הצורך... עיני כלל ישראל נשואות אליך... אנא... תזכור אותנו... אנחנו צריכים ישועות!

האם מידות רעות זה וירוס ויראלי...??

בפרשתנו אנחנו רואים שאברהם ניסה להתפלל על סדום ולבטל את הגזירה... אם ימצאו עשרה צדיקים בתוך העיר וכו'... נשאלת השאלה: בשביל מה צריך עשרה צדיקים... הרי הקב"ה הבטיח לאברהם אבינו והיה ברכה... ופירש רש"י: הברכות נתונות לך... ומעשיו אתה מברך את אשר תחפוץ...

אז מה הבעיה?? אם אברהם אבינו חפץ בסדום ישארו בחיים שיברך אותם שיחיו... והקב"ה יקיים את הברכה שלו בלי צורך לא באובעים צדיקים וגם לא בעשרה צדיקים??

התשובה היא: כן!!! אברהם אבינו יכול לברך את כל אשר יחפוץ!!! אבל צריך שיהיה עוד משהו שיחפוץ... שמקבל הברכה גם יחפוץ לקבל את הברכה!!!

אפילו עשיו יכול לקבל ברכה... כי הוא חפץ בברכה... הוא מוכן ללכת ולהביא מטעמים בשביל לקבל ברכה מיצחק... אז הוא באמת קיבל... אבל מי **שלא חפץ בברכה...** הרי **יתרחק ממנו!!!** (עיני תהלים ק"ט ותראה דקאי שם על מי ש"לא זכר עשות חסד ויודוף איש עני ונאה לבב למות...")

אברהם אבינו רצה מעומק לבו לברך את אנשי סדום... הוא פתח להם את לבו הגדול... פתח את אהלו בד' פתחים... בואו... תקבלו ברכה... אבל לא!! הם לא רצו!!! אברהם מסתמא ניסה גם להיכנס לסדום... אבל לא!! החומה הייתה נעולה!! אברהם נלאה למצא הפתח... הוא רצה להשפיע עליהם... אבל הם לא רצו... לא חפצו בברכה... אז היא באמת רחקה מהם... אברהם יכול לברך את כל מי שהוא רק חפץ... אבל תנאי אחד צריך להיות!! צריך שגם אתה תחפוץ!

ועוד נקודה קטנה על סדום:

בדור המבול אנחנו רואים שלמרות שהשחית ככלל בשר את דרכו על הארץ... אבל עדיין היה נח ובניו שנשארו צדיקים... היה את מתושלח שנשאר צדיק תמים... כלומר: היו אנשים שהצליחו לשרוד צדיקים בתוך דור שלם של חוטאים... אבל כשמגיעים לסדום... אחרי כל הנסיונות של אברהם... הרי כולנו יודעים שבסופו של דבר לא נמצא אפילו צדיק אחד... וגם לוט לא ניצל בזכות עצמו אלא רק בזכות אברהם... מה רואים מכאן?? שמפחיד לומר!!!

אבל כמה שיצאר דעריית הוא משפיע כמו אש בנעורת... אבל עדיין להשחתת המידות יש השפעה עוד יותר חזקה והרסנית! הנה לך... נח יכול לשרוד בצדקותו גם כשככלל העולם שטופים בעריות... ואילו בסדום...?? גם כשכל העולם נשאר בשפיותו... אבל כל מי שחי בשכנות סדום... הרי כל באיה לא ישובו... אף אחד לא יצא משם צדיק... (חוץ מלוט שנשאר לו ממשוה מבית אברהם...) ללמדך יסוד גדול!!! מה יותר מסוכן?? תאוות זרות או מידות רעות?? קשה לענות על השאלה הזו...

אבל תנו עיניים בתיבת נח... מדור המבול משהו יצא בחיים... אבל מסדום ועמורה...?? אף אחד לא יצא בחיים!!! הכל נהיה גפרית ומלח! הדבר היחיד שנשאר לנו מסדום זה ים המוות!

ללמדך: שמידות רעות זה אמנם אויב שקט!!! אבל חזק!!! הוא דוגר... וגדל כל הזמן יחד איתנו... והוא לא נעלם עם הזמן... זה לא כמו התאוות שהזמן עושה את שלו וזה עובר... לא... המידות רק גדלים איתנו... ואם בפרשת לך לך כתוב שאנשי סדום רעים וחטאים לה' מאוד... וזהו... עברנו לנושא הבא... חשבנו שכנראה שזה הסתדר... אז הנה... בשבוע זה אנחנו מגלים שרעים וחטאים זה לא משהו שאפשר לטייח אותו... ואם בפרשת לך לך זה מוזכר בתור נורה אדומה... הרי בפרשת וירא זה כבר לאחר מעשה... זה כבר כלה!!!!

אין לנו ברירה... צריך לתפוס את העניינים לידים... להתחיל ללמוד מוסר ולהתחיל להחזיק במושכות...

אם החפץ חיים היה מסתובב כעת

בינינו.....

חבר שלי מאחת הערים החרדיות בארץ... הגיע פעם לשבת בעיר חיפה... והוא ראה מכוניות נוסעות בשבת... וגם קצת אוטובוסים... והוא הזדעזע עד עמקי נשמתו... הוא לא יכל לראות את זה... הוא שאל אותי בסערת רגשות: איך אתה מסוגל לחיות פה?? איך אתה יכול לראות שרומסים ככה את השבת נ... ולהמשיך הלאה???

ענתי לו: מה אעשה... התרגלתי... אני מודה!!! נשחק אצלי משהו ברגש היהודי בייחס לשבת... הנה... עובדה!!! אתה לא מסוגל לראות חילול שבת... אתה עומד פה ומזדעזע... ואילו אני לא מזועזע... ובאמת כואב הלב... כואב לי שנשחק אצלי הרגש הזה של שבת...

אבל!!!! לא ויתרתי לו!!!! המשכתי ואמרת לאותו חבר:

תגיד לי: מה קורה בימים אלו... ימי הבחירות... כשאתה הולך ברחובה של עיר חרדית... ואתה קורא עוד פשקויל מלוכלך שכולו מלא בלשון הרע ורכילות... וכל הכוונה שלו לרמוס את השני. איך אתה מסתדר עם זה??? האם אתה מזדעזע??? הוא משך בכתפיו ואמר לי: מה יש... ככה זה... התרגלתי לזה... אמרתי לו: אתה התרגלת שרומסים כבוד של יהודי!!!!

ואני התרגלתי שרומסים את כבוד השבת!!!

לך נשחק הרגש לכבוד של יהודי!!!! ואצלי נשחק הרגש לכבוד של השבת!!!

וכעת: לא נותר לנו אלא לעמוד ולשאול: מה יותר חשוב?? איזה ערך יותר חשוב ונעלה אצל אבינו שבשמים... האם הכבוד של יהודי או הכבוד של שבת??? מה יותר מצער את הקב"ה? האם שרומסים את הכבוד של היהודי... או שרומסים את כבוד השבת???

עודני מדבר עמו... ו... ולפתע נשמעו כמה סירנות... ומה אנחנו רואים?? חסיד עם שטריימל נוסע בתוך רכב בעיצומו של יום השבת... רומס את כבודה של השבת!!! ובשביל מה?? בשביל ספק ספקא של פיקוח נפש להציל חיי יהודי!!!! הנה!!! הצבעתי לו: הסירנה הזו אמרה את התשובה במקומי... התורה מתירה לרמוס את השבת אלף פעמים... והכל בשביל להציל נפש של יהודי אחד... **אמרת לי: איך משמע ש-:**

עדיף לחיות במקום שאמנם רומסים בו את כבוד השבת... ואמנם המחיר יהיה שהרגש לכבוד השבת נשחק... אבל לכל הפחות לא רומסים במקום הזה כבוד של נפש יהודית!!!! יותר חשוב ויותר קריטי שהרגש לכבוד של יהודי לא ישחק!!! גם אם זה כרוך במחיר שהרגש לכבוד השבת ישחק...

מישהו יכול להתווכח איתי על האמת הזו???

כן... כולנו יודעים ששבת קודש זה האות

שבינינו לבין הקב"ה... וכולנו כואבים את חילולה של השבת... וצריך להילחם על כבוד השבת... ויש יהודים יקרים שקידשו מלחמה על כבוד השבת... ושלא לאפשר לחילונים לרמוס את כבוד השבת... וזה בהחלט דבר גדול וכל הכבוד להם!!!!

אבל יהודים יהודים: יש תשמיש קדושה יותר מקודש משבת קודש...

לתשמיש מצוה הזה קוראים: נפש ישראל!!!!

היהודי הפשוט ביותר... כל זמן שהוא בגדר עושה מעשה עמך הוא חשוב יותר מכל העבודות שנעשו ברכבת בשבת... מי מוכן לקדש מלחמה על כבודו של יהודי?? מי מוכן להכיר בזה שלדבר בגנותו של יהודי שומר תורה ומצוות ולרמוס את כבודו... זה מצער את אבינו שבשמים הרבה הרבה יותר מכל החילולי שבת שנעשים ברבובות כחול בתל אביב???

מי מוכן להודות באמת הפשוטה הזו?? כן!!!! זה כפשוטו!!!

באותה שבת שנעשו עבודות ברכבת... כולנו היינו מזועזעים... איזה זעקה קמה... ובצדק... אבל תחשוב מה קורה בימים אלו... שאחד מכפישי את השני בלי שום רסן... ומדבר בגנותו ומתיר את דמו... איזה זעזוע יש לאבינו שבשמים?? איזה זעקה קמה בשמים...?? מי יפייס את אבינו שבשמים על העלבון האישי שבחצי גיבור שנונים שכל אחד מכלים את חברו?? מתי נבין שיהודי מדבר בגנותו של חברו... אבא שבשמים נעלב באופן אישי!!! אבא מאוד מאוד נעלב שרומסים את הכבוד של הברן שלו... זה עלבון אישי... אתה מוכן לקבל את זה???

אתה מסוגל להפנים שכל המלחמה הלשם שמים ששוררת בימים אלו ברחובות היא רק ורק מצערת את אבינו שבשמים... ואין פה שום דבר שמשרת את רצוננו... תענה לי!!!! כן או לא!!!! תחליט... הרגע תחליט... אני מצמיד אותך לקיר... לא מעניין אותי מה רב פלוני אמר... ועד כמה הצד השני לא צודק... אותי לא מעניין כעת אף אחד... אני עכשיו מדבר רק על מישהו אחד... על **אחד יחיד ומיוחד היה הווה ויהיה!!** אני כעת מתעסק רק איתו... ואני מצמיד אותך לקיר ושואל אותך: תסתכל לי בעיניים: אבא שבשמים שמח עם מה שאתה עושה או לא?? אתה עושה לו נחת רוח בכל הלכלוך שיוצא מהפה שלך על הבנים שלו... או לא???

אני רוצה לצטט לפניך מכתב שהחפץ חיים כתב לפני יותר מ-90 שנה לכל העיתונים החרדיים דאז... מאוד מעניין לקרא אותו!! תגיד לי אם המכתב הזה לא עדכני...

"יום ד', י"א טבת תרפ"ד רלדון,

אל מערכת ה'קול ישראל' בירושלם ת"ו.. הנני מבקש בזה להדפיס בעיתונם הנכבד את מאמרי הרלוף בזה, אשר הנני שולח אותו לכל העיתונים העומדים למשגב דתינו... ודברתי

אל כמה אנשים וקראתי ואין עונה, על כן אמרתי להביע לעיני ויגוני לעיני כל ישראל וכדאי ימלאו אנשים שיכנסו דברי באזנס ואשיחה וירווח לי... אך לי מאוד ממה שנתרבה המחלוקת בישראל והוא מה שנתחדש מידי יום לדידי ולידי לדידי והכל כפרהסיא ע"י שמדפיסים גיליונות הרבה לכל צד ומשלמים לכל פינה ופינה, זה פונה ומרבה חתימות ללא שכן, ומרבה ללא שכנגדו זה להיפך (וראיתי לאחד שכתב כל המרכבה בחתימות הרי זה משוכה ואני אומר כל המרכבה הוא מרכבה מחלוקת בישראל), הכלל, נעשתה כל הגולה כמזורה של אש, שאין לך יום שאינו מגיע לידי נגד רצוני עיתונים וגיליונות מכל צד שפופך בוז על הצד שכנגדו ומאוד מאוד צד לי שגם על ארצנו הקדושה הנלחמה מעשה שטן, וגם היא נפלה ברשת המחלוקת, ולא אדע מי התיר להם עוון לשון הרע ועוון מחלוקת שהוא עוון גדול וגורא, ומה שכל אחד חושב ששם צדו היא האמת ורק הצד שכנגדו הוא הנורם למחלוקת... אבל לו לא יגיע שום עונש טעות גדולה היא לאפילו אש תהיה האמת עם זיור, מכל מקום בכל מחלוקת מאוי שמתגברת מידת הנאחז ושא נעשים כל המעקשים למישור דע"י הכתם והנאחז לא יכול לנאת בודאי דבר מתוקן מהוגן... וראיתי לאחד ששמה שמאל עליה לכות את הכינוי, ופרסם את זה בגיליון, אוי ואבוי לשמחה שכו הלא הכתוב אומר ולא עבר כה וגו'. ועד כמה החיוב גדול על מי שיפ בידו למחות שלא להניח על כל פנים להדפיס כתבי פלסתר אחד על חברו שעוון פלילי הוא למאור, ועל כן אחי ורעי חופו נא על עמכם ועל כלל ישראל וכל אחד במקומו יראה לכבות את אש המחלוקת...

נו... מה אתה אומר על המכתב הזה??

תגיד לי: אתה מאמין שהמכתב הזה נכתב בשנת תרפ"ד...?? אני חושב שהח"ח כתב את המכתב הזה עדכני בשביל שנת התשע"ט!!! כל משפט שנכתב במכתב הזה נשמע הכי עדכני לשבועות האחרונים פה בארץ ישראל!!! אבל תכל'ס... האמת היא שהמכתב הזה מאוד מסובך!!! אתה יודע למה?? כי תכל'ס... מדברי החפץ חיים במכתב הזה... משמע שאם הוא היה היום מסתובב בינינו בירושלים בני ברק ובכל הערים החרדיות... הוא היה פשוט מתנגד ויוצא חוצץ נגד כל הדבר הזה שקוראים לו בחירות... ולהגיד את זה... זה הכי קל... אבל בינינו... זה לא כ"כ הגיוני!!! כי סו"ס בשורה התחתונה: כמעט כל גדולי ישראל עומדים מאחורי מערכת הבחירות... ואפילו מובילים אותה... אז מה... אתה רוצה להגיד לי שהוא היה חולק ומתנגד לכככל גדולי ישראל ללא יוצא מן הכלל...?? ברור לי שלא!!! אמנם יצר האיפכא מסתברא לוחש לי שכן... אבל תכל'ס... **ברור לי שלא!!!** נו... אז מה כן?? על מה בכל זאת מדבר הח"ח? סו"ס הרי במכתב הזה גופא החפץ חיים יוצא נגד חתימות ובחתימות האלו הרי חתומים כל גדולי ישראל אז אתה רוצה להגיד לי שהחפץ חיים יצא במכתב הזה חוצץ נגד כל גדולי ישראל?

אז ההסבר בזה הוא ככה:

כעת אני אסביר לך נקודה מאוד מאוד חשובה ובסיסית שהרבה מאיתנו לא יודעים אותה: זה הא' ב' של מחלוקת:

תובע אותי לדין תורה... וכי זה נהפך למלחמת קודש??? **שום מלחמת ושם קודש אין פה!!!** יש פה רק אחת מן השתים... או שכן מותר לי על פי הלכה להשאיר את המרפסת או שלא... זהו!! לא פחות אבל גם לא יותר... **רק מה???** ברגע שגדולי ישראל פתאום נזקקים למרפסת הזו... וכל אחד נאלץ לחוות את דעתו... אז פתאום המרפסת הזו הופכת להיות **העמדת הדת על תילה-- של המרפסת!!!** אז זהו שלא!!! תרגע... אין שום קשר!!! תלמד להפריד!!! יש העמדת מרפסת על תילה!! ויש העמדת על תילה!!! יש שנים אוזחים בטלית זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי... ויש שנים אוזחים בתיקון השלם עשיו אומר כולה שלי ויעקב אומר כולה שלי... אתה מבין שיש הבדל בין שנים אוזחים בטלית לבין שנים אוזחים בכבשוננו של עולם... אמנם מהשנים אוזחים בטלית יצאה לנו מסכת ב"מ... אבל עדיין השנים האלו אוזחים בשה"כ בטלית...

ועוד נקודה יותר חשובה!! שחשוב עוד יותר להדגיש (ושלא תגיד שלא אמרתי) **כמובן!! שזה לא לגמרי שחור לבן...** ברור שלפעמים נקלעים לסיטואציות שגדולי ישראל רואים בבחירות או בכל מחלוקת אחרת שזה באמת דבר קריטי והכרעה גורלית שרוב גופי תורה תלויים בו... (סו"ס החזו"א בעצמו ככה מתבטא על הבחירות) ובשביל זה מותר לי ולך להיות ילדים גדולים ולדעת לקרא את המפה, ולזהות איפה זה באמת משהו רציני וצריך לקחת את זה ללב ולדעת שזו חובת השעה... ומתי זה רק היגררות אחרי הויכוחים התינוקיים שלנו... ותכל"ס... למעשה הרי בשורה התחתונה זה לא באמת נפקא מינה... כי בסופו של דבר כל אחד צריך לעשות מה שרבותיו אומרים... רק מה????

פרופורציות!!! זה הכל!!! לא לאבד את הצפון!!!

מה שטוב... דבר אחד ודאי הרווחתי ממאמר זה... קיימתי את בקשתו האישית של הסבא קדישא החפץ חיים... שכתב לי מכתב כבר בשנת תרפ"ד ואני כעת מקיים את בקשתו... ואני מפרסם את מכתבו בעיתון הפרטי שלי... רבה... אני את שלי עשיתי... את המכתב שלכם פרסמתי... ואת השאר... אנה תהיו מליצי יושר על כלל ישראל שדברים יתקבלו על ליבם... אנא!!! יהודים יקרים!!! קוראי גיליון זה!! בא נאמץ את בקשתו של הסבא קדישא... **ועד כמה החיוב גדול על מי שיש בידי למחות שלא להניח על כל פנים להדפיס כתבי פלסתר אחד על הכירו פעוון פלילי הוא למאוד, ועל כן אחי ורעי חוסו נא על עצמכם ועל כלל ישראל וכל אחד במקומו יראה לכבות את אש המחלוקת...**

ומובטחני שכל אחד שיקיים את בקשתו זו, הרי הוא זצוק"ל יעמוד משמים ויניח את שתי ידיו הקדושות על ראשו ויברך אותו ברכת כהן גדול: ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום!!!

אותו דבר כאן: גדולי ומנהיגי הדור תפקידם להוביל ולהנהיג אותנו... וממילא!!! אם אנחנו החלטנו לשחק בחול כמו תינוקים ולריב כמו תינוקים... הוא לקח לי... הוא אמר לי... והצעות והבכיות מגיעות עד לב השמים כדרכם של תינוקים... אז אין ברירה... תפקידם של מנהיגי הדור להזדקק אלינו ולייצג אותנו ברמה שלנו... זה שאנחנו תינוקים ואנחנו לא מוותרים אחד לשני זה לא מתיר לדין ולמנהיג למשוך את ידיו ולומר... מצטער... אני לא מתעסק עם תינוקים... הוא חייב ללבוש כובע של גנת ולהיזדקק לרמה שלנו... וממילא!!! זה שגדולי ישראל נמצאים בתמונה והם מעורבים בכל הפוליטיקה החרדית... **זה לא הוכחה!!!** זה לא הופך את המחלוקת להיות מלחמת קודש!!! וזה גם לא עושה אותה לפחות תינוקית... זה נשאר תינוקי!! ונשאר מטופש!!! ונשאר מחלוקת לשם מחלוייקת!! **ויש המון המון שטויעים בנקודה הזו!!!** יש הרבה אברכים ואנשים נורמליים שבשכל הישר הם מבינים שאין פה על מה לריב... אבל ברגע שהם רואים את גדולי ישראל מעורבים בזה אז הם מנסים בכח לשכנע את עצמם שכנאה שיש פה משהו שבאמת עומד בכבשוננו של עולם... כי... כי אחרת... אחרת למה גדולי ישראל הכניסו את עצמם לזה... (אוי יותר נכון: אם גדולי ישראל ראו לנכון להיכנס לתמונה... אז אין אני מעיד לעמוד מהצד) **אז זהו שלא אדוני!!!** תרגע!!! תפסיק לחפש אוקימתות!!! זה שגדולי ישראל נאלצים להיות בתמונה זה עדיין לא אומר כלום!!! זה אומר בשה"כ שזו הסחורה שהשיכמה לפתחם ואין להם אפשרות להתנער מהם... אבל אתה??? שאין לך את העול הזה... לפחות אתה תברח מפנה... לפחות אתה אל תגרר לרמה הזו...

(כמובן בתנאי ובאופן שגדולי ישראל באמת לא פונים אליך בקריאה אישית לפעול... שאז כנראה שהם זו הוכחה שהם באמת רואים בזה חשיבות וחובת השעה... בסוף המאמר אחזור ואבהיר שברור שלא תמיד זה תינוקי...)

וממילא!!! זה בדיוק גם ההסבר במכתב של החפץ חיים... מקודם ציטטתי את המכתב של החפץ חיים שהוא יוצא נגד החתימות של גדולי ישראל... ושאלתי: מה... החפץ חיים חולק על כל גדולי ישראל???

מה התשובה??? כשהחפץ חיים מדבר נגד החתימות... הוא לא מדבר חלילה נגד גדולי ישראל עצמם שחתומים בחתימות האלו!!! כי גדולי ישראל עושים את תפקידם... ואם אנחנו גוררים אותם לויכוחים... אז הם נאלצים להזדקק לפרובוקציות שלנו ולייצג אותנו... **אליהם החפץ חיים לא פונה!! הם עושים את תפקידם נאמנה!!!** אבל החפץ חיים כן פונה אלינו!!! **אתם!!! תפסיקו כבר!!!** תפסיקו כבר להיות תינוקים... תפסיקו לעשות מחלוקת... תפסיקו ליצור פרובוקציות ולאליץ את גדולי ישראל להיזדקק להיגרר לבוך וללכלוך שאתם מזמינים...

אני רוצה שתבין: אם אני מתנהג כמו תינוק... והחלטתי ללכת ראש קטן עם חבר שלי... ולתבוע אותו לדין תורה על **3 שקל בלבד** שהוא חייב לי!!! **זכותי המלאה ללכת לבית דין!!!** ובית דין חייבים להזדקק לתביעה שלי... אין להם אפשרות להתנער ממני ולומר... אוי... תפסיק להיות תינוק ותפסיק לבלבל את השכל... מה אתה עושה עסק מ-3 שקל... לא!! אין כזה דבר!!! **בית דין צריך לשפוט צדק!!!** ואם אני טוען טענה שיש בה צדק... אז גם אם זה שווה פירוטה... בית דין חייבים להזדקק לטענה שלי ואין להם היתר לדחות אותי... ולא זו בלבד!!! אם חבר שלי יודה במקצת... הוא יודה שהוא חייב לי **רק שקל וחצי**... וכיפור בשקל וחצי הנוספים... אז הוא יהיה חייב שבועה מדאורייתא מדין מודה במקצת... ואף אחד לא יוכל למנוע את השבועה חמורה הזו בטענה שזה פכים קטנים... **כי יש כאן תביעה!! ובי"ד חייבים להזדקק לכל משפט צדק!!!** עכשיו... תאר לעצמך שאתה בדיוק עומד מחוץ לבית הדין ושומע את הדיינים מתדיינים על שקל וחצי... שקל וחצי כן... שקל וחצי לא...

ואתה שואל את עצמך: ממה נפשך: או שבית דין נהיו תינוקים שהם עושים עסק מכל איזה שקל וחצי... או... או... או שתהיה לגמרי חסיד שוטה ותגיע למסקנה שאם בי"ד עושים עסק משקל וחצי... כנראה ששקל וחצי זה ההשקפה הצרופה וצריך להתנווכח על זה?? כסף... נו... ומה האמת??? לא זה ולא זה!!! בית דין לא תינוקים... ושקל וחצי נשאר שווה שקל וחצי... **רק מה אפשר לעשות???** יש פה תינוקים שמתקוטטים... ובית דין נאלצים להיגרר ולהיזדקק למריבה התינוקית שלהם...

כלפי מה הדברים אמורים???

אני אתן לך דוגמא: הייתה פעם איזה מחלוקת מטופשת לחלוטין שכל בר דעת הבין שהכל שטויות והכל סתם לריב בשביל לריב כמו תינוקים... אבל חבר שלי נכנס לעובי הקורה ונלחם בכל הכח... פגשתי אותו פעם ושאלתי אותו: **קורח שפיקח אתה... מה ראית לשטות זו?** איך שאני מכיר אותך... אתה הרי לא טיפש... אז מה אתה מכניס את עצמך במחלוקת המטופשת והתינוקית הזו?? **נו... מה הוא ענה לי??**

הוא הסתכל עלי בחומרה ואמר לי: איך אתה מזלזל במחלוקת הזו?? הרי כככל גדולי ישראל מעורבים במחלוקת הזו!!! כל אחד מגדולי ישראל חיווה דעה במחלוקת הזו... אז אם גדולי ישראל הבינו שצריך להתערב בזה... אז איך אתה יכול להגיד שזו מחלוקת תינוקית???

הנה!!! הנה הטעות הפאטאלית של חבר שלי!! על זה באתי!!! אתה מבין איפה הטעות שלו?? היות והוא ראה שגדולי ישראל מתייחסים בכובד ראש למחלוקת התינוקית הזו של השקל וחצי האלו... הוא הסיק מזה שכנראה לריב על שקל וחצי זה לא תינוקי... **ולמה הוא לא צודק???**

כי זה שהדיין נאלץ להתייחס ברצינות לתביעה התינוקית של שקל וחצי... זה לא בגלל שזה לא תינוקי!! אלא בגלל שהוא זיין!! והוא חייב להזדקק לכל תביעה ולכל תלונה ולענות משפט צדק לגופו של עניין...

רחיצת ידים ורגלים חמין בערב שבת בישיבת הפרושים...

בשבוע שעבר סיפרתי לך על הישיבה גדולה שאני לומד בה... שאני בשיעור א' ואנחנו אוכלים רק חולין בטהרה לעומת זאת שיעור ב' כבר אוכלים על טהרת מעשר ושיעור ג' על טהרת תרומה... ואילו הבחורים מקיבוץ הם כבר באמת אווזים במדרגת טהרה מופלגת שהם אוכלים על טהרת קודש!!!! שבתין: כל אחד שרוצה לאכול קדשים צריך להיטהר ברמה הזו... אבל לחיות כך על בסיס קבע... זה לחיות כמו שרף... ובאמת זה משהו מאוד נדיר... כי אחרי החתונה אי אפשר ככה לחיות... ובאמת הבחורים אצלנו מהקיבוץ... ניתן לראות עליהם את ההשפעה העצומה של התורה בטהרתה... יש להם השגות נפלאות והסנהדרין שולחים אנשים עם צרות אליהם לבקש מהם שיעתירו בעדם... והברכות שלהם מתקבלות...

בקיבור: אנחנו, בני שיעור א', באמת מפחדים מהבחורים מהקיבוץ!!! אבל זה לא מגיע מהם... זה מגיע מאיתנו... זה יראת הרוממות... עומדים לפנינו בחורים באמת בעלי שיעור קומה... ואנחנו משתדלים לעשות מה שאנחנו יכולים בשביל לזכות להיטפל אליהם וללמוד מהם וללכת בעקבותיהם...

אז זיכני ה' ואני בחור גברתי... יש לי כח פיזי... וכשצריך לשנע דברים כבדים... אני תמיד הכתובת... (יש לי חברים כהנים שצוחקים ואומרים... חבל שאתה לא כהן... אם היית כהן יש סיכוי שהיית יכול לטול שתי ירכות של שור הגדול וללכת עקב בצד גודל לכיוון המזבח והיה בזה זה קלי ואנוהו... כי היות זה כ"כ כבד אז בדרך כלל הכהנים רצים עם זה... זה פחות כבוד... עכ"פ לבנתיים היחיד שהצליח להחזיק כזה דבר כבד וללכת בנחת עקב בצד גודל היה הבן של מרתא בת בייתוס... לבנתיים מחפשים עוד כהנים כאלו...) עכ"פ בזמן האחרון לקחתי על עצמי משימה חשובה בישיבה!!! תנחש מה??? לארגן לבחורים מהקיבוץ את הרחיצת פניו ידיו ורגליו לכבוד שבת קודש... תבין: בשלמא אנחנו... הבחורים הצעירים... אנחנו מקסימום הולכים לבית המרחץ... שם יש מים... שם יש הסקה... ושם יש הכל... יש גם... גם טמאים... אנחנו נטמאים ואח"כ הולכים למקווה ואז אנחנו טבולי יום עד הלילה... אבל!!! כשמדובר בבחורים מהקיבוץ שהם אוכלים על טהרת קודש... אם הם יצטרכו ללכת לבית המרחץ הם יפסידו יום של טהרה... הם יפסידו יום של תורה בטהרתה... וחבל לי על זה!!! (ס"ט) מי נמצא בבית המרחץ? ככולם... ומיאלא כל הספסלים והציוד שם... הכל טמא טומאת מדרס מדאורייתא ומדרבנן... בקיבור: פרושים בית המרחץ זה לא כ"כ הולך ביחד) אז החלטתי שאני דואג להם לרחיצת חמין חילופין בערב שבת... בקיבור: מדובר בעשרה בחורים מהקיבוץ שצריך לדאוג להם לרחיצת חמין... ביום ששי מיד אחרי ארוחת בוקר לקחתי איתי כמה בחורים עם מרץ מהישיבה... הצטיידנו עם עשרה דליים קטנים!!! ואני לקחתי את דלי אחד גדול... הלכנו לבור המים של ירושלים... חיכינו בתור יחד עם כולם... (ב"ה ירד השבע גשם... אז כבר יש מים קצת יותר בשפע...) ושלשתי את הדלי הגדול לתוך הבור!!! ואני התחלתי לערות מהבית הגדולה לתוך הדליים... עד שהתמלא... אח"כ שוב שלשתי אותו לבור ומילאתי אותו מים, ושוב עריתי אותו לדליים... שפכתי ושפכתי עד שהדלי האחרון התמלא... עכשיו: כל בחור לוקח שתי דליים מים בידיים... כן... בדיקו כמו שואבי מים... זה קצת כבד... אבל ב"ה אנחנו זוכים לסייע לבחורים בני עליה ולאפשר להם רחיצת חמין בע"ש באופן הסטרילי ביותר... טוב... הגענו לישיבה... עכשיו מתחילה המשימה של ההבערה... הלכתי לחצר של הישיבה... אז ככה: בחצר של הישיבה שלנו יש כיריים מאולטרות... כי כידוע... אחד מהכלים הכי מסוכנים לעניין טומאה זה תנור!!! כי לכל כלי שנטמא אפשר להטביל אותו... אבל לתנור וכיריים שנטמאו אין להם תקנה אלא נתיצה... ולכן היות ובשיבה שלנו רוצים שהמטבח יהיה טהור על בסיס קבע!!! אז אצלנו בישיבה לא מתחילים עם תנור וכירה... הכלים האלו הם מחוץ לתחום... אז מה עושים?? בשביל זה יש כל מיני קומבינות אך לאלתר תנורים מיוחדים כאלו שמונבים בצורה מיוחדת שלא מקבלת טומאה... או שהם בנויים שמאוד קל לנתץ אותם ולבנות מחדש... אז לפני כמה חודשים הגיע פה יהודי בשם עכנאי והוא פיתח סוג מסוים של תנור שיש בו מילוי חול בדפנות באופן שיש לדון שהוא לא מקבל טומאה... והיה על זה פולמוס גדול מאוד בין רבי אליעזר לרבן שמעון בן גמליאל!!! שרבי אליעזר סבר שזה תנור שלא מקבל טומאה... ואילו רשב"ג סבר שכן מקבל טומאה... ואז הגיע שאלה מעשית שמישהו הכניס תרומה לתוך תנור כזה מהפירמה של עכנאי ונמצא שרץ בתנור... ונשאלה השאלה: האם התרומה נטמאה וצריך לשרוף אותה או לא? ודעת רשב"ג הייתה שצריך לשרוף את התרומה ודעת ר"א הייתה שאסור לשרוף!! כי זו תרומה טהורה... (ותרומה טהורה אסור להפסיד...) ואז קרה דבר מאוד מאוד עצוב!!! הגיעו כמה בחורים ושרפו את התרומה בפניו של רבי אליעזר הגדול!!! וזה היה ביזיון כבוד התורה מאוד גדול... ור"א הקפיד על כבוד התורה וכתוצאה מזה הוא לא הסכים לחזור בו... ואז נידו אותו... והיו אסונות גדולים באותו יום... וכתוצאה מהמעשה הזה כלל ישראל הפסיד את גדול גדולי הדורות התנא רבי אליעזר הגדול שנהג נדיב בעצמו עד יום פטירתו, ובפטירתו רבי עקיבא מרט את שערות ראשו עד זוב דם מרוב צער... כל זה במאמר המוסגר... שנדע לאיזה תוצאות נוראות אפשר להגיע מביזיון כבוד תלמידי חכמים...

עכ"פ נחזור לעניינינו... בסופו של דבר הראש ישיבה הוציא את כל התנורים מהישיבה והוחלט שכל בחור שרוצה לבשל משהו או להכין חביתה בארוחת בוקר... בשביל זה הניחו בחצר של הישיבה מטילי מתכת כאלו שלא מקבלים טומאה... אתה לוקח שלוש מתכות ומעמיד אותם אחד ליד השני כמו סגול... ועליהם אתה מניח את המחבת... ואז אתה אוסף כמה זרדים ומניח מתחתם ומדליק... והנה כירה מאולתרת שאין לה דין כלי ואין בה חשש טומאה!!!! (מה שנקרא פטפטי כירה) ועל זה חיממתי את כל הדליים לרחיצה בחמין

אבל ביום ששי האחרון... אל תשאל!!! קטסטרופה!!! קרה סיפור שעשה בלגן וזה הגיע עד לשכת הגזית... זה נהיה שיחת היום... כל ירושלים דיברה עלי... מה קרה??? ובכן: אחרי שנגמר סדר א' ביום ששי הגיעו הבחורים מהקיבוץ ולקחו כל אחד את הדלי חמין שלו לחפוף את הראש לכבוד שבת... והנה!!! אחד הבחורים בא לערות את הספל על ראשו... ולפתע... משהו נפל לו על הראש... הוא הסתכל... וצעקה פרצה מפיו... לטאה מתה!!! ש'ה' ירחם... שרץ זה אב הטומאה מדאורייתא!!! באותו רגע הבחור הזה נהיה ראשון לטומאה... (לכה"פ הבגדים יש לא נטמאו... כי טומאת שרץ היא קלה באופן יחסי לשאר טומאות שהוא לא מטמא בגדים בשעת מגעו) טוב... זה עוד לא נורא... זה קורה במשפחות הכי טובות... הכל משמים... כמו שלכל כדור יש כתובת... ככה לכל בחור יש את הדלי... ומשמים בדיוק הוא קיבל את הדלי עם ה"תיקון"... אז הוא נטמא וכל שאר הבחורים נשאר טהורים... אבל!!!! אחרי צהרים... פתאום אחד הבחורים מהקיבוץ תפס את עצמו... רגע רגע... אני חושד במשהו!!! הוא רץ לקרא לי ושאל אותי: תבין!!! אני גם השתמשתי באחד הדליים... ואמנם לי לא היה שרץ בדלי... אבל אני מתחיל לחשוד שגם המים שלי נטמאו ממנו!!!! שהרי סו"ס אתה מילאת את כל המים בבת אחת... וא"כ השרץ נגע גם במים שלי... נכון אמנם שבסופו של דבר הוא נכנס לדלי של חבר שלי... אבל המים נשאר טמאים... ואז התפתח שם ויכוח שלם... בקיבור: כל הקיבוץ של הישיבה היו בגדר ספק טמאים!!! והשאלה הזו הגיעה ללשכת הגזית... והתפתח מזה סוגיה שלמיה בגדרי חזקת טהרה... סוגיה הדמדלה עשרה דליים מים בזה אחר זה ונמצא שרץ באחד מהם" וזה תלוי האם לדלי יש אוגנים או לא. (עיין נדה ג:) בקיבור... למפרע התברר שהכל היה לטובה... בהתחלה היה כזה חוסר נעימות וכזו עגמת נפש... סיבכתי את כל הבחורים הטהורים של הישיבה בטומאת שרצים וטומאת משקין... אבל אם כתוצאה מזה הייתה כזו ריחא דאורייתא וזכיתי לייטר דף שלם בש"ס והיה זה שכרי.

"למען לא נבוש..."
מושגים בסוסיים בהלכה.
הליכות מריבה!!!!

ובכן: הלוואי ולא היינו רבים... אבל אם אנחנו כבר רבים... אז גם במריבות יש תורה!!!! סוף סוף כי יהיה ריב בין אנשים ונגשו אל המשפט ושפטום, כתוב כאן שמריבה היא לא בהכרח סתירה להנהגת המשפט... כן... אמנם בסוף הפסוק מיישהו שם מקבל מלקות, וחז"ל מוציאים מזה, ש"אין דבר טוב יוצא מן המריבה", אבל זה כבר בחירה שלנו... זה שלמריבה יש טעם מר, את זה אנחנו יודעים, ואם בכל זאת אנחנו בוחרים כנראה שיש לנו סיבות מאוד "חשובות ונחוצות" למה אנחנו בכל זאת נגררים למריבות... עכ"פ כמה נקודות למהחשבה:

א. גם אם אתה מאוד מאוד כועס, וסבור שחייבים להציל את כלל ישראל, אבל מכות??? להרים יד על חבירו??? זה לא בא בחשבון!!! זה מחוץ ללקסיקון היהודי!!! המריב יד על חבירו הוא פסול לעדות ונקרא רשע, והסוטר לועז של חבירו כסוטר את השכינה, כך שכמה שאתה נסער ולא יכול להשלים עם העוול הנוראי וכו' וכו'... אדוני!!! אם אתה תרים יד... אתה תמיד תהיה יותר גרוע... ואם יקראו לך רשע זה לא יהיה מנכה שם.

ב. אסור לקלל!!! כן... אני יודע שאתה מאוד מואחז לשני שיפול, ואתה מאוד מאוד רוצה שהוא יראה מממשוה... אבל אל תפתח את הפה!!! כי הוא יהודי... ויהודי שמקלל את חבר שלו, הרי המוסר דין על חבירו לשמים הוא נענש תחילה והוא מוכיח את עוונותיו... כך שאל תמהר להרעוף מקללותיך...

ג. ארוור!!!! ארוור מכה רעהו בסתרה!!! אין שום היתר בעולם לפור פשקויל שיש בו דברי גנות על כל יהודי שהוא בגדר עושה מעשה עמך... זה אחד מהאיסורים הגדולים ביותר בתורה!!! שתשובתו קשה, ואתה מתעסק עם העולם הבא שלך ותבלי!!! חבל למכור את העולם הבא שלך על כלום... חבל!!! יש אנשים שסובלים כל החיים שלהם צרות צרורות על אונאת דברים... חבל על החיים הצעירים שלך!!! שדע: אח"כ בוכים איפה שאף לא רואה... ראה הוזהרת!!!

ד. צריך לדעת: שגם לאחר שחבר שלך באמת לא כסדר... והוא באמת עשה עוולה גדולה... וגם אם הוא חוטא ופושע לפי כל השיטות... וגם אם מדינא יש לך את הזכות ש"עביד איניש דינא לנפשיה" אבל גם אז!!! כל ההיתר הזה הוא רק כלפי מה שהוא עוול לך!!! אבל זה לא מתיר את דמו לגמרי!!! שהרי מציינו גבי דור המבול, ש"מלאה הארץ חמס", והמדרש מקשה שם: כיצד יכולה כל הארץ להתמלא חמס, והלא אם יש עושקים, ע"כ יש גם נעשקים והנעשקים הם הרי לא עושקים? אלא כיון שעשקו אותם בממוון, הלכו הם ועשקו את העושקים אותם בדברים... ומיאלא הארץ התמלאה חמס גם מהעושקים וגם מהנעשקים, אלו בממוון ואלו בדברים... מכאן שגם לאחר שאדם נעשק והעוול שנעשה לו עולה עד לשמים... זה עדיין לא מצדיק להתיר את דמו של העושק לגמרי... ואם ראו להתרחק מהם, עוד אמרו ז"ל: מי שיש בו עוול פנים ואמירות ושונא הבריות ואינו גומל חסד הוששין לו שמא גבעוני הוא שיש בהם כל המדות הללו, אבל סימני בני ישראל הם עם קדוש ביישנים רחמנים גומלי חסדים...

המשך- מה ההבדל בין בעל חסד לפראייער??

בפתח הגיליון נשאלה השאלה: מה ההבדל בין פראייער לבעל חסד??
עד היכן זה חסד... וממתי ואילך זה כבר ניצול ופראייעריות??
ואם כבר אז בא נשאל: האם יש כזה דבר להיות פראייער??

וביאור העניין הוא כך:

חסד זו לא חולשה!!! חסד זו מידה !!!

לפניך שני בני אדם שביקשו מהם לעשות חסד... והם עושים את זה... והנה אחד עושה את זה באמת ממקום של טוב לב... ממקום של מידת החסד... ואילו השני עושה את זה ממקום של ניצול... הוא היה שמח שלא היו מבקשים ממנו שום דבר... אבל אין לו ברירה... מישוהו תפס אותו באוזניים וביקש ממנו טובה... והוא לא יודע אם מותר לו לסרב... או יותר נכון הוא לא מעיז לסרב... או הכי נכון: המתיקות שלו לא מאפשרת לו להוציא מהפה את המילה לא!!! זה נקרא חולשה!!!! זה לא חסד!!!

עכשיו שלא תבין לא נכון: לו יצויר שיש פה באמת סיטואציה שאסור ע"פ תורה לסרב... אז זה לא ניצול... אלא זה עבודת ה'... (כן... אנתנו עובדי ה', ואם יש מקום שבו התורה אומרת "לא תוכל להתעלם" או "עזוב תעזוב עמו"... אז אני חייב!!! כי התורה מצווה אותי ואני פי מלך שמור!!!) אבל כל זמן שע"פ רצון ה' מותר לי לסרב... אלא אני מתוק מיד... או אין לי מספיק אומץ לסרב... הרי במעשה החסד הזה אין קורטוב של **מידת החסד**... אלא כל כולו פראייעריות אחת גדולה... **שתיבן**: זה בדיוק כמו שיש לפניך שני ילדים שמוותרים... ילד אחד מוותר בגלל שהוא ילד בוגר ויודע שצריך לוותר לקטנים... ולכן למרות שהוא יכול לעמוד על שלו ולהילחם... אבל הוא בוחר לוותר... **זו מידת הוותרנות**... אבל באותה מידה יש לך ילד אחר שגם הוא מוותר בדיוק אותו דבר!!! אלא שאלצו זה נבע מחוסר בטחון עצמי... וחולשת אופי... וכשהוא רואה ילד אחר שנלחם מולו אין לו את האומץ המרפקים לנסות להיאבק ולעמוד על שלו... ולכן הוא בוחר לוותר... נו... הילד הזה נקרא ווותרן?? את הילד צריך לשבת... איזה ילד ווותרן אתה??? ממש לא!!! זה ילד שחסר לו בטחון עצמי... אנתנו נצקע עליי... תחזיר... אל תוותר... אל תהיה חלש... תדע לעמוד על שלך...

אז זהו!!! על אותו משקל במידת החסד:

אנתנו מצויים "**ההלכת בדרכיו!!!**" ומה הוא רחום וחנון ורב חסד אף אתה רחום וחנון ורב חסד... **אז זהו!!!** שאתה מסכים איתי שאותם י"ג מידות של רחמים של הקב"ה... הם לא י"ג חולשות חס ושלום! אלא י"ג מידות של רחמים!! זה מידות!!! **מה אני מתכוין??**

נקח לדוגמא: שלוש מתוך הי"ג מידות של רחמים זה: "נושא עון ופטע וחסאה ונקה"... כתוב כאן שהקב"ה נושא עליו את כל השטויות שאנתנו עושים... **אני שואל אותך**: בתור מה הקב"ה נושא את כל העבירות שלנו? בתור זה ש... נו... מה אני יכול לעשות?? הבנים שלי עושים שטויות... אז אני נאלץ להיכנס לכוננות ספיגה ולסבול ולנקות את הלכלוך שהם עושים? **חלילה וחס!!!** זה נקרא חולשה!!! ואצל הקב"ה אין חולשות!!! הקב"ה חזק מאוד מאוד... אם הבנים שלו עושים שטויות וזה לא מוצא חן בעיניו... אז תסמוך על הקב"ה שיש לו מספיק דרכים א"ך להעמיד אותם במקום וזהו... נגמרו החגיגות... רק מה?? יש לך קב"ה **מידות!!! מידות של רחמים!!** מידה של נשיאת עון... מידה של הטבה שהוא מוכן לשאת את העוון... **הבנת מה אמרת??** זו אמנם הבחנה דקה... אבל פשוטה מאוד...

רק שתיבן: זה גם ההבדל בין מחילה ל--ויתור!! למחול הקב"ה מוחל... אבל **לוותר??** הס מהלזכיר... כל האומר הקב"ה ווותרן ווותרן מעיו... נו... באמת מה ההבדל בין ויתור למחילה?? ההבדל הוא: **שניתור זו חולשה!!!** ביקשתי ממך מהו... ואתה מצפצף עלי... שוב ביקשתי... ושוב צפצפת עלי... נו... מה יהיה בסוף?? כעת בא נראה מי יותר חזק?? אני או אתה?? מי ימצץ ראשוו? מי יכנע ראשוו ויכריז על הפסקת אש?? והנה... בשלב מסוים אני הרמתי ידיים והכרזתי שאני **מוותר** לך... **לוי יקרא חולשה!!!!!!** ויתור זה לא מידה אלא חולשה!!! **אז זהו שלא!!!** אצל הקב"ה אין חולשות... וממילא לא שייך אצלו ויתורים... ומי שמעיז להגיד שהקב"ה ווותרן... זה כמו להגיד שהקב"ה חלילה לא חזק... רק מה?? יש **לקב"ה מידות!!!!!!** לקב"ה יש מידה חיובית של מחילה! מי שמבקש מחילה, אז יש לקב"ה היכולת של הכלה... שדלתו פתוחה לקבל שבים... אבל זה לא מגיע חלילה וחס ממקום של הרמת ידיים...

אז זהו דבר במידת החסד!!! הקב"ה רב חסד... הקב"ה עושה האיתנו המון חסד... אבל איזה חסד?? לקב"ה יש המון רצון להיטיב, יש לו אצרות של הטבה, זה מידת החסד של הקב"ה!!!! וזה גם מידת החסד שמטולת עלי ועליך... אני צריך להיות טוב... שרועה להיטיב, ושמח להושיט עזרה וסיוע... ואם אני אהיה בעל חסד במדרגה הכי גבוהה... אז אני אעמוד כמו אברהם אבינו פתח האוהל, ואחפש אורחים בכל מחיר... כן... גם הדוגמא הכי הזויה של הטבה בלתי מותנית... היא יכולה להיות בכלל מידת החסד... (סוף סוף גם לחסד של הקב"ה אין גבול)... **אבל!!! ברגע שאני מצד עצמי לא כזה**... ברגע שאני מבפנים לא אוכל בכזו מדרגה של רצון להיטיב... רק מה?? מישוהו מגיע ומסמך אותי כפונציאל של ניצול ומדגדג לי על המצפון ורוצה להעביד אותי בשבילו... ועוד בשם מידת החסד... **אדוני!!! זה לא מידת החסד! זו חולשה!!!!** אל תהיה פראייער!!! אתה לא עובד אצל אף אחד...

ומתיא: נחזור לשאלה: כיצד אני יכול לדעת מתי אני בעל חסד ומתי אני פראייער?? האמת היא שאי אפשר לענות על השאלה הזו... כי זה נושא מאוד אינדיבידואלי... זה גם משתנה מאדם לאדם... וגם באדם עצמו זה יכול להשתנות מסיטואציה אחת לחברתה ומיום ליום... ובאופן כללי הרי לכל אחד מאיתנו יש טוב לב ברמה אחרת... אז אתה מבין לבד שהחסד שהיה בלב הגדול והאדיר של אברהם אבינו זה לרוץ עשרות קילומטרים אחרי שור... בשביל לשחוט אותו ולקחת את הלשון שלו בשביל להאכיל את האורחים... וכמו כן רבקה אמנו הלב הגדול היה בסדר גודל שבשבילה ללכת ולהביא שש שישיות של ארסי לאליעזר זה היה מידת החסד... ואילו אצלי? השישיות של הארסי התפרשו כחולשה אחת גדולה...

עיינ שבת כק. גבי דליק שפרצה בשבת, ובעל הבית קורא לשכנים ואומר להם: בואו והצילו לכם... (כיון שבת הכי נשדף אז זה הפקר) וכל הגמ' מונה שלוש רמות רוחניות של אנשים שבאים להציל, ישנם יהודים פשוטים שהולכים לפי שורת הדין וקופצים על המציאה... אם זה הפקר אז לוקחים מכל הבא ליד ומצילים לעצמם... ומאיך יש את ה"חסידים" שהם בעלי חסד, ורואים יהודי במצוקה שהולך להפסיד את כל ממונו, והם מפשילים שרולים ומצילים ולא לוקחים לעצמם כלום כלום, הכל בחסד, ואילו יש את ה"ראי שמים" שהגדרה שלהם היא משהו באמצע, מצד אחד נ"א ניחא ליה דליתני מאחריים" ולכן הוא לא לוקח לעצמו כמו יהודי הפשוט, אבל מאיך "בחינם לא

לא ניחא ליה למיטרח"- אני לא כזה חסיד לעבוד לגמרי בחינם... במילים אחרות: אני לא פראייער! סו"ס אני עושה פה שירות הצלה ואני רוצה תמורה, ולכן אותם ראי שמים מצילים לבעו"ב אבל הם נוטלים שכר על הפעולה. הרי לך שיש מקום ביהדות לשלושת הרמות!! יש חסד שעושה הכל בחינם... ויש את היהודי שבשבילו זה בגדר פראייער. וזה לא סתירה שהוא נקרא ירא שמים

אני אתן לך דוגמא מאוד מצויה בקרב משפחות אברכים שמתגוררים באיזורים מבוקשים: **מבקשים ממך את הדירה לשבת!!!** (מדובר שמבקשים כמעט כל שבת... אתה כמעט צריך להתנצל כשאתה נשאר בבית... לתת או לא לתת?? מצד אחד זה שיא החסד... זו הכנסת אורחים במיטבה... ולפעמים זה כ"כ קשה עד כדי שזה כבר נכנס אצלי בשיקולים... אולי כדאי כבר להשאר בבית ששבת... רק בגלל שאין לי כח גם לנקות את הבית בשביל האורחים וגם לנסוע להורים... (ההתלבטות הזו מוכרת לכם מאיזהו מקום:)) **נו... אז מה זה???** זה חסד או לא חסד?? אז אין על זה תשובה חדה כתערך... (למה שאני אענה על זה תשובה חותכת... אני לא עד כדי כך בעל חסד... שאני אקח אחריות על מידת החסד שלך... ש... מי יודע... אולי לא תעשה אותה בגללי...) **מה שברור הוא דבר אחד:**

חסד זה **לא רק** דפוס התנהגות!!! אלא בעיקר **מידה!!!** כלומר: כשאתה עושה חסד... השכר העיקרי שאתה מקבל זה לא על המעשה חסד... אלא על מידת החסד שעומדת מאחורי זה... על זה שאתה באישיות שלך בעל חסד!!! (שבעצם האישיות הרחומה המתחסדת שלך אתה מקיים והלכת בדרכיו...) כך שאם מישוהו מבקש ממני את הדירה לשבת... ואני מממזה לא רוצה... אבל אני מתבייש לסרב... והנהתי בראשי להסכמה... ואני כל הזמן עצבני על עצמי למה הסכמתי... ואאאאוף למה אני לא יודע להגיד לא... **וככה!!! בצורה הזו אני נותן את הדירה שלי לשבת**... כשככה עושים חסד אז אמנם את המצוה של הכנסת אורחים אי אפשר למחוק!!! סוף סוף אנתנו בעולם המעשה וסו"ס יש כאן מציאות של אורחים שנתנו מהבית שלי ועל זה אני אקבל את שכרי משלם... אבל להגיד שהייתה פה מידת החסד?? להגיד שאני פה בעל חסד?? לא!!! אני חלש!!! זה מה שאני!!! החולשה שלי היא זו שהנהנה בראש... לא מידת החסד שבי...

אז זהו שחולשה היא לא אחת מ"ג מידות של רחמים... היה פה רק חוסר נעימות... **ו... ואם אני אמשך להיות כזה פראייער... זה לא בריא**... כי אני פשוט מזמין כמו ידי לפגוש את עבודת ה' מהמקום המתסכל והטראומתי של חולשה וניצול... **זה לא בריא!!!**

אז מה עושים תכליס?? התשובה היא: **תחליטי!!!** או שאתה מחליט להעצים מבפנים את מידת החסד שבך... **וזה אפשרי!!!** פשוט ללמוד ולקרא על חשיבות מידת החסד ומה שזה פועל בשמים... וככה אני אקבל חשק לעשות חסד והחשק הזה יגבר על הקושי הכרוך בו...

אוו!!! שתפסיק להיות פראייער... ואני אומר לך מהניסיון... בתור אחד שבמשך שנים הייתי פראייער... פראייער הוא בן אדם מתוסכל!!!! ובעיקר--- פראייער הוא בן אדם שכועס על מישהו...

השאלה היא על מי?? על מי הוא כועס?

וכל זמן שהייתי בטוח שהתורה היא זו שמחייבת אותי להיות פראייער... אז לא נעים לומר... אבל כעסתי על התורה... העללתי עלילת דם על התורה שהיא מתירה את דמי... ומאפשרת לכל נצלן לחוג על נשמתו ולנצל אותי על תום... תסכים איתי שזה נורא מעצבן!!! ויסלח לי ה' אבל העצבים האלו היו מופנים לעבר התורה הקדושה... עד שיום אחד קלטתי שהתורה בכלל לא בתמונה!! התורה אף פעם לא ביקשה ממני להיות פראייער... ואז סוף סוף התפייסתי עם התורה... הפסקתי לכעוס עליה לחינם... ובמקום זה התחלתי לכעוס על עצמי... תפסיק להיות פראייער... תפסיק להיות חלש... ו... ואז ברגע שהגיע הנצלן הקבוע וניגש אלי כמו תמיד... בא... תעשה בשבילי... תעבוד בשבילי... תזכה למצוות... איזה צצצדיק אתה... פתאום התפרצתי עליו בחמת זעם כמו חיה פצועה... תסתלק מפה... אני לא עובד אצלך!!!! אני לא חייב לך כלום!! תחפש את הפראייערים שלך!! הוא היה בהלם מההתפרצות שלי... והאמת היא שאני הייתי בהלם בכפל כפלים... חשבתי לעצמי: רבש"ע... וכי אתה רוצה לומר לי שהחמת זעם הזו שעכשיו התפרצתי על חבר שלי... הרי עוד היום האזעם הזה היה מונח על תורתך הקדושה...?? **סליחה סליחה ה'!!!** האתה הוא את כל הלאשים את התורה בחולשות שלי... איזה עלילת דם זו להפיל על התורה את כל המחדלים שלי... מה הפלא שיש כאלו שמסתובבים עם מחסומים ועם טראומתיות לעבודת ה' וללימוד התורה?? בטח!!! את כל החולשות שלהם הם הפילו על התורה... ובא נעצור כאן... שלא נסטה מהנושא...

יש כאלו שחושבים שיש מצוה להיות אדם חלש... אחד כזה שמתנצל על קיומו... לבקש כל הזמן סליחה... סליחה שאני מעיז לחיות... הסוג הצנום הזה שתמיד כשאתה עובר לידו הוא הולך חמש צעדים אחורה כדי לפנות לך את הדרך... זה לא איש טוב!! זה לא אדם שמכבד את הבריות... זה אדם חלש!!! טו חולשה!!! והקב"ה לא מחפש את החולשה הזו!!! אדרבה... תהיה אדם שיכול למוסגל לעמוד על שלו ומשם תוותר... תהיה אדם קשוח שיועד לחיך... תהיה אדם שיועד להגיד לא, ומשם תגיד כן!!! כשדוד המלך מעיד על עצמו: ואנוכי תולעת ולא איש!!! מה פה הגדלות?? שמדובר פה בגבור מלחמה אדיר שיועד לצאת לקרב והוא קשה כמו עץ... אבל כשצריך והוא מגיע לבית המדרש אז הוא יודע איך להתהפך ולעזן את עצמו תולעת... **רק כזו תולעת היא שבח!!!** אבל בן אדם שכל כולו תולעת מתחילה ועד סוף... כל כולו עלוב ומסכן כזה... והוא עוד בטוח שזה רצון ה'... **לא!!! לקב"ה לא חסר בריות חלשות שממילא נכנעות אליו**... אדרבה... תהיה אישיות חזקה שנכנעת!!! תהיה אישיות ברורה ויזוקה עם עקרונות ברורים... אבל יודע לוותר... יותר לעגל פינות... יודע להכיל את השנתי... הבנת את הרעיון?? אפשר להאריך בזה הרבה... למבינים בלבד... לידידי הסובלים מהטעות הזו...